

Hva kan mammografiscreening innebære?

Når vi inviterer til mammografiscreening, er prinsippet at vi må undersøke mange friske personer for å finne brystkreft hos noen få, slik at noen av disse skal unngå å dø av sykdommen.

Samtidig vet vi at mammografiscreening kan medføre ulemper, som risiko for overdiagnostikk*.

Det er opp til den enkelte å velge om man vil benytte tilbudet. På dette arket finner du informasjon som kan hjelpe deg å finne ut hva du ønsker.

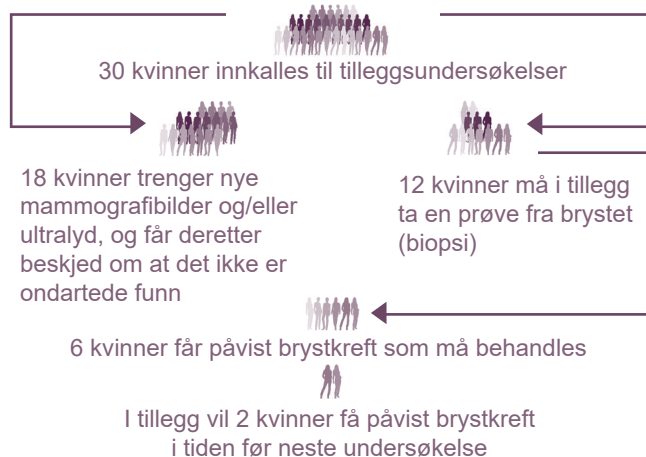
Utdypende informasjon og statistikk, samt informasjon om diskusjonen rundt verdien av mammografiscreening, finner du på nettsidene våre www.kreftregisteret.no/mammografi

Ønsker du å snakke med fagpersoner om mammografiscreening, anbefaler vi at du snakker med fastlegen din.

Når 1000 kvinner undersøkes

970 kvinner får beskjed om at det ikke er tegn til brystkreft

* Overdiagnostikk

Ved mammografiscreening kan det oppdages saktevoksende kreftsvulster som aldri ville blitt store nok til å gi symptomer eller bli til fare for liv og helse.

For kvinnen betyr det at hun aldri ville ha merket sykdommen uten mammografiscreening. Hun kan dermed få en kreftdiagnose og bli behandlet for brystkreft uten

Momenter å vurdere

Den viktigste nytten ved mammografiscreening er at det fører til **færre dødsfall av brystkreft** blant kvinner i målgruppen.

Når det oppdages brystkreft som er liten og ikke har spredd seg, øker også sjansene for å kunne **beholde brystet etter operasjon**.

Når mammografibildene vurderes, kan det være **vanskelig å skille** mellom godartede og ondartede forandringer. **Innkalling til tilleggsundersøkelse** er da nødvendig. For de fleste viser det seg at forandringene er ufarlige. Dette omtales da som en falsk positiv mammografiundersøkelse.

Mammografiscreening vil innebære en **risiko for overdiagnostikk***. I dag er det ikke mulig å skille ut hvilke krefttilfeller som er overdiagnostiserte, og derfor får alle med påvist brystkreft tilbud om behandling.

I mammografi benyttes **røntgenstråler**, dette kan i teorien gi risiko for utvikling av brystkreft. **Risikoen er svært lav**, også ved regelmessig deltagelse i screeningprogrammet.

I forbindelse med mammografiundersøkelsen kan man oppleve **engstelse og uro**, både i tiden fram til svaret foreligger og ved innkalling til tilleggsundersøkelse.

Mammografi finner ikke alle tilfeller av brystkreft. Brystkreft kan også oppdages mellom to undersøkelser. **Oppsøk derfor alltid lege om du oppdager en kul eller forandringer i brystet**, selv om du nylig har vært til mammografi.

egentlig å trenge det. Dette kalles overdiagnostikk, og må ikke forveksles med feil diagnose.

Det er umulig å si hvem som blir overdiagnostisert, siden det ikke finnes metoder for å skille mellom de brystkrefttilfellene som trenger behandling og de såkalt snille brystkrefttilfellene som kanskje ikke trenger det.

Hvordan er mammografiscreeningen lagt opp?

Her kan du lese om hvorfor du har fått invitasjon til Mammografiprogrammet, samt praktiske forhold rundt selve undersøkelsen.

Hvorfor får du invitasjon?

Brystkreft er den kreftformen som rammer flest kvinner i Norge.

I løpet av livet kommer en av ni kvinner til å få påvist brystkreft eller forstadier til brystkreft.

Mammografi er en røntgenundersøkelse av brystene som kan oppdage brystkreft før sykdommen gir symptomer som følbare kul.

I Norge inviteres alle kvinner i alderen 50 til 69 år til mammografiscreening hvert annet år.

Hensikten er at færre i målgruppen skal dø av brystkreft. Effekten er best dokumentert for denne aldersgruppen.

Hvordan foregår mammografiundersøkelsen?

Hele besøket tar 10–20 minutter.

Først vil en radiograf stille deg noen spørsmål og se etter forandringer på brystene. Denne informasjonen brukes når røntgenlegene vurderer bildene.

Det legges press på brystene i noen sekunder når bildene tas. Noen kvinner synes det er ubehagelig, men dette gjøres for å få best mulig kvalitet på bildene.

Hva skjer etter undersøkelsen?

To røntgenleger vurderer bildene, uavhengig av hverandre.

Du får skriftlig beskjed, uansett hva resultatet er. Vanligvis tar dette 2–4 uker.

Det kan bli behov for tilleggsundersøkelse

Noen blir innkalt til tilleggsundersøkelse ved brystdiagnostisk senter. Dette er noe mer vanlig for kvinner som kommer for første gang, og for kvinner med brystprotese.

For de fleste innebærer tilleggsundersøkelsen tilleggsbilder og/eller ultralyd. I noen tilfeller er det også nødvendig å ta prøve fra brystet (biopsi).

Innkalling til tilleggsundersøkelse trenger ikke å bety at du har brystkreft.

Er du tidligere operert for brystkreft?

Dersom du fortsatt går til kontroller, skal du følge disse. Noen av kontrollene kan foregå i Mammografiprogrammet dersom dette er avtalt med legen din.

Når kontrolltiden er avsluttet (inntil ti år), kan vanlig opplegg i Mammografiprogrammet følges. Ring oss gjerne for å gi beskjed!

Har du mistanke om arvelig brystkreft i familien?

Du kan få veiledning ved medisinsk-genetisk avdeling for din helseregion. Rådfør deg med fastlegen din!

For information
in English,
please see

www.kreftregisteret.no/en/mammography

På nettsidene våre kan du finne mer informasjon om Mammografiprogrammet, samt om brystkreft, risikofaktorer og utvikling av sykdommen.

www.kreftregisteret.no/mammografi

